

ויזרע יצחק

שנה ט'

סיוט ה'30ט (ת"א)

19:46

יוצא לאור ע"י מדרשת

"ויזרע יצחק"

ע"ש יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל

תשעה באב

הפטרה: "אסף אסיפם"

י' אב תשע"ו

1948 שנה לחורבן בית מקדשנו, שימנה כה"א

הגיגים לט' באב

"רבי צדוק יתיב ארבעין שנין בתעניתא דלא ליזורב ירושלים" (גיטין נז.)

[רבי צדוק היה בתענית ארבעים שנה כדי שלא תיחרב ירושלים]

ונשאלת השאלה, מדוע לא הועילו תעניותיו של רבי צדוק למנוע את חורבן הבית? מתרץ רבי שלמה הכהן מראדומסק שהתעניות של רבי צדוק כן הועילו משום שהוא היה מתענה בכל יום שלא ייחרב בית המקדש באותו היום, ואכן, במשך ארבעים שנה לא חרב הבית, כך שהועילו התעניות של רבי צדוק למנוע את חורבן בית המקדש וירושלים. מוסר ההשכל לומדים מכאן הוא שכל יום ויום הוא עולם בפני עצמו. כל יום שאינו יום של חורבן בית המקדש הוא יום של בנין בית המקדש. יש אנשים הנמנעים מלבצע דברים מסוימים מהחשש שלא יוכלו להתמיד בהם ביום מחר. צריך להבין שהיום זה היום, ומחר זה מחר. כל יום שמנוצל לקדושה וטהרה, הוא נכס נצחי.

"אוהב שלום ורודף שלום" (אבות א' יב)

ברבי רפאל מברשיד היתה טבועה מידתו של אהרן הכהן, שהיה "אוהב שלום ורודף שלום". והוא הקדיש זמן רב מיומו בהשכנת שלום בין אדם לחברו ובין איש לאשתו. פעם אחת, קרה שבעיצומו של ט' באב, הלך רבי רפאל לבית אחד בכדי להשכין שם שלום. שאלוהו תלמידיו: "האם אי אפשר היה לדחות את הדבר לאחר יום ט' באב?" השיב להם הרב: "חז"ל אמרו שבית המקדש נחרב בעבור שנאת חנם, אם כן ראוי מאוד שביום החורבן נתעסק בעשיית שלום ונרבה אהבת חנם בישראל".

"אז ימלא שזוק פינז ולשוננו רנה" (תהלים קכו ב)

המילה 'אז' היא רמז לחודש א'ב וחודש תמוז', כי בחודש אב ימי הרעה אב ימי הרעה שבו הם בתחילתו אבל סופו טוב, לכך הוא נרמז באות אל"ף שהיא בתחילת המילה אב. אבל בחודש תמוז ימי הרעה הם בסופו דהיינו מ"ז בחודש ואילך, לכן הוא נרמז באות ז' שבסופו. ובא הכתוב לומר לנו ששני חודשים אלו, שהם כעת רעים לעם ישראל, יהיו ימים טובים וימים של שמחה יותר מכל הימים הטובים שבשנה, מחמת שימי הרעה שבהם שהם קשים יותר. ולכן בשני חודשים אלו הרמוזים במילה 'אז', "ימלא בהם שחוק פינז ולשוננו רנה".

"דור שלא נבנה בית המקדש בימיו, כאילו זורב בימיו" (ירושלמי יומא פ"א ה"א)

ידוע מה שאמרו חז"ל שבית המקדש נחרב בגלל שנאת חנם (יומא ט:). והדרך לבנותו בחזרה היא על ידי אהבת חנם, ועוד אמרו חז"ל "דור שלא נבנה בית המקדש בימיו כאילו נחרב בימיו" והמסקנה הנובעת מדברי חז"ל אלו היא שכל זמן שאין בינינו אהבת חנם ועם ישראל אינו מאוחד ומלוכד אין סיכוי שבית המקדש השלישי יבנה וזה מה שהבטיח הנביא "מחריביך ומהרסיך ממך יצאו" (ישעיה מט' יז) שבנוסף לפשט הכתוב ניתן לפרש שכאשר עם ישראל עושים תשובה ויש אהבה ואחדות בעם ישראל אזי "מחריביך ומהרסיך מימך יצאו" המסטינים והמקטרגים יצאו מעם ישראל ויהיו אהבה ואחוה שלום ורעות ובמצב כזה אפשר לצפות לבניית בית המקדש ולביאת משיח צדקנו.

"נר ה' נשמת אדם" העלון מוקדש לעילוי נשמת כל מתי ישראל ובכללם:

הרה"ג אליהו דרעי זצ"ל בן סוליקה נלב"ע כג' אייר תשע"ו

אושיק לוי בן שולה ז"ל נלב"ע יב' סיון תשע"ו חיים כהן בן רחל ז"ל נלב"ע כג' אב תשע"ה

רחל בן חמו בת לונה ז"ל נלב"ע י' חשוון מרסדס בן חמו בת שמחה ז"ל נלב"ע יד' חשוון תנצב"ה

מעוניין לקבל את העלון ישירות לתיבת הדוא"ל שלך? שלח מייל לכתובת: Yossef.Benhamo@gmail.com

העלון מיוסד לעילוי נשמת:

חביבה חיה בנימין בת גורג'יה ז"ל

יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל

נלב"ע יג' אדר ב' תשס"ה

נלב"ע יא' ניסן תשס"ז

נלב"ע יג' אדר ב' תשל"ג

תנצב"ה

"כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמונתה" (תענית ל ב)

מבאר רבי לוי יצחק מברדיצ'ב ב"קדושת לוי" את הרעיון שמסתתר אחר מאמר חז"ל זה על פי מה שידוע שהכחות של האדם נמשכים אחר המחשבה, בזה שהאדם חושב הוא מושך אחריו את כל עצמותו של האדם. יוצא שכאשר האדם חושב בקדושה ומתאבל על ירושלים, אזי מחשבתו שבקדושה גורמת לעצמותו להיות גם בקדושה, ובכך הוא 'זוכה', מלשון הזדככות, כי אז האדם מזדכך ורואה עתה בשמחה קצת, דהיינו שמישג קצת מהשמחה שהיתה בירושלים ומהשמחה שתהיה לעתיד לבוא.

"ראוי לכל ירא שמים להיות מייצר ודואג על זורבן בית המקדש" (שו"ע או"ח א' ג)

להבנת המאמר מובא בספרים משל לאב ובנו שהיו תועים ביער סבוך, המזון שבכליהם אזל ומחוסר ברירה הם התחילו לאכול מעשב השדה בכדי לשרוד. אלא שאותה האכילה גרמה להם להרעלת קיבה קשה ולמיחושים שונים, אך כיון שלא היתה אפשרות אחרת הם המשיכו באכילת העשבים. לאחר מספר ימים ניגש הבן אל אביו כשהוא שש ושמח ובישר לו שהוא אוכל מהעשבים וכבר אין זה מזיק לו יותר. כאשר שמע האב את דברי בנו הוא התחיל לבכות. הבן התפלא מאוד על הצער של אביו ולא הבין את פשרו, משראה האב את התפלאותו של הבן הוא אמר לו: בני, כל עוד אכלנו ממאכל בהמות וחיות והרגשנו סלידה מכך, ידעתי ששונים אנו מבעלי החיים. אך עתה רואה אני שמתחילים אנחנו לפשוט אט אט את הצלם הא-לוקים והופכים להיות כבעלי החיים. וזה מה שמדאיג אותי. הנמשל הוא שהדורות הראשונים הרגישו באבידה הגדולה של בית המקדש שייחד את עם ישראל והבדיל אותם מהגויים. הם עדיין כאבו את הכאב על הר ציון ששמום ובית המקדש שחרב. אבל בדורות שלנו, הפכנו להיות אדישים והתרגלנו למצבינו העגום ללא בית מקדש וללא השראת השכינה ואנו כבר משלימים עם המצב, שהרי הפסקנו לחוש את הקדרות. לכן מוטל על כל אחד ואחד החיוב להיות מייצר ודואג על חורבן בית המקדש.

הגיגים למגילת איכה

"וילכו בלא כוזה לפני רודף" (איכה א' ו)

האסון הגדול שלנו הוא שאנו הולכים בעצמנו אל הרודף, שאנו מכניסים בעצמנו את ראשו לתוך לועו של הזאב, בלא שום כוח וכפייה מצדו. ברצוננו הטוב אנו נגררים אחריו, אנו אפילו גם רצים לפניו, משתדלים ללכת בדרכיו ולקבל ממנו את מידותיו ואת אורחות חייו.

"קרא עלי בועד" (איכה א טו)

מובא בספרים שלעתיד לבוא, לאחר ביאת הגואל, ייהפכו ימי האבל שבימי בין המיצרים לחגים ומועדים, שבעה עשר בתמוז יהיה היום הראשון של החג, ותשעה באב יהיה היום האחרון של חג, ושלושת השבועות שבינתיים יהיו חול המועד. אומר על כך הרבי מסדיגורה שבזמן שיבוא הגואל אכן ייהפכו ימים אלו לימי חג, אלא שתשעה באב יהיה היום הראשון של החג, וי"ז בתמוז יהיה היום האחרון של החג, והימים שבינתיים יהיו חול המועד.

"ותננו משלום נפשי, נשיתי טובה" (איכה ג י)

החתם סופר מבאר את פסוק מתחילתן לסופו בדרך של שאלה ותשובה. אתה מעוניין לדעת מדוע "נשיתי טובה"? התשובה היא, "ותננה משלום נפשי", משום שנזנחתי את השלום, ואין אצלנו אחדות ושלום.

"נפלה עטרת ראשנו אוי נא לנו כי זטאנו" (איכה ה טו)

בספר "טללי אורות" מובא בשם רבי ישראל משה אב"ד קורניק שאדם שהוא בעל חוב הוא מתנחם בכך שיש לו דירה שהוא יכול לתת אותה תמורת החוב, או לחילופין הוא יכול לשעבד את הדירה לבנק ולקבל הלואה לתשלום החוב. אך אם כבר לקחו ממנו את הדירה, כעת כבר אי אפשר לקבל הלואות כי אין מה למשכן. והנה מפורש בחז"ל על הפסוק: "משכן העדות" (שמות לח' כא), שהקב"ה לקח את בית המקדש בתורת משכון, ובמקום לשפוך את חמתו על עם ישראל הוא שפך חמתו על עצים ועל אבנים. אבל זה היה כאשר לנו מה לתת כמשכון. אבל עכשיו, שחרב בית המקדש, אפילו משכון אין לנו לתת לכן "נפלה עטרת ראשנו" ומכאן והלאה "אוי נא לנו כי חטאנו" כי עכשיו יש כבר חשש שנקבל את העונש בעצמנו, כי אין לנו משכון.

לרפואת כל חולי עמו ישראל ובכללם: אליהו בן חמו בר אסתר

הארות והערות ניתן להפנות לטלפון: 052-3268315 או בדוא"ל: Yossef.Benhamo@gmail.com

גמ"ח "יד יצחק": מבחר תפילין רש"י (ספרדי, אשכנזי, איטר) גמ"ח "בית יצחק": ספרים ל"חנוכת בית" ו"ברית יצחק" חוברת הבקשות "מאיר השחר": לימוד פיוטים ובקשות נוסח מרוקו בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו מדרשת "ויזרע יצחק": שיעור "דף יומי" בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו בית כנסת "שבת אחים" נוה גן פ"ת 21:30-20:30 לבירור פרטים ולהשאלה - טלפון: 052-3268315